

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

Vereenvoudiging bekostiging vo

In 2014 heeft de Algemene Rekenkamer (AR) geadviseerd om de bekostiging te vereenvoudigen. Een afspraak hierover is opgenomen in het sectorakkoord VO. Achtergrond van dit advies en deze afspraak is dat de kern van het bekostigingsstelsel al tientallen jaren hetzelfde is en het stelsel niet meer aansluit bij de huidige schoolpraktijk. Daarnaast is het complex en niet transparant. In de brief van 17 april jl. zijn de contouren van de vereenvoudiging geschetst, en is een wetsvoorstel aangekondigd om de vereenvoudiging te realiseren per 01-10-2017. Bij brief van 15 december jl. is deze internetconsultatie aangekondigd.

Modernisering WVO

De WVO bestaat alweer ruim 50 jaar. Gebruikers van de wet: schoolleiders, leraren, ouders, leerlingen, besturen, DUO en OCW, geven al geruime tijd aan dat de wet steeds moeilijker in gebruik is. De ruim 200 wijzigingen die sinds de inwerkingtreding van de wet zijn doorgevoerd hebben voor een complexe en non-transparante sectorwet gezorgd. De wet hanteert deels nog ouderwets taalgebruik, heeft een ingewikkelde nummering, is ontoegankelijk en voldoet daarmee niet meer aan de huidige maatstaven voor wetgeving. De verdeling van voorschriften over de wet en haar uitvoeringsbesluiten is niet in balans; op een aantal punten is teveel op wetsniveau geregeld en dat beperkt de flexibiliteit; maar het omgekeerde is soms ook het geval, waardoor belangrijke beginselen op een te laag niveau zijn geregeld. Er staan ook nog bepalingen in de WVO die terminologisch onvoldoende aansluiten bij de (strekking van de) Algemene Wet bestuursrecht (Awb). Tot slot is er voor Caribisch Nederland een aparte wet, de Wet voortgezet onderwijs BES (WVO BES), die voor een groot aantal artikelen overlap heeft met de WVO. Daarom worden deze voorschriften voor Caribisch Nederland geïncorporeerd in de WVO.

2. Wie zijn betrokken?

Vereenvoudiging bekostiging vo

Het afgelopen jaar heeft al de nodige afstemming met o.a. de VO-raad (zie Sectorakkoord), DUO en de Tweede Kamer plaatsgevonden.

Modernisering WVO

In de nieuwe opzet van de WVO in hoofdstukken, is per hoofdstuk bezien met welke partijen afgestemd moest worden. Naast DUO, de Inspectie van het Onderwijs en de VO-raad zijn ook partijen als College voor Toetsen en Examens en het ministerie van EZ (i.v.m. groen onderwijs) geïnformeerd en geconsulteerd. Voor de wijzigingen ten aanzien van Caribisch Nederland worden zowel het openbaar lichaam als de scholen in Caribisch Nederland en het ministerie van BZK benaderd.

Het wetsvoorstel zal in een later stadium ook worden voorgelegd aan de Onderwijsraad.

3. Wat is het probleem?

Vereenvoudiging bekostiging

Redenen om tot vereenvoudiging over te gaan:

1. De huidige bekostigingssystematiek vertoont nog trekken van het declaratiesysteem waaruit het circa 20 jaar geleden is voortgekomen, ook al is nu sprake van lumpsum financiering. De berekening van de lumpsum is daardoor (te) complex, tientallen parameters spelen een rol. Deze mate van gedetailleerdheid wekt hierbij voortdurend de suggestie dat OCW op microniveau de bekostiging stuurt, terwijl dat niet het geval is.
2. Het systeem is door de complexiteit niet transparant. Een eenvoudige doorrekening is moeilijk. De bekostiging is eigenlijk alleen nog te begrijpen door deskundigen. Voor bestuurders is het lastig om de financiële consequenties van hun onderwijsinhoudelijke keuzes te overzien. Daarnaast is voor bijvoorbeeld toezichthouders en MR-en de bekostiging vaak ondoorgroendelijk. Een goede werking van de countervailing powers wordt hierdoor bemoeilijkt.
3. Leerlingen die hetzelfde onderwijs volgen, worden ongelijk bekostigd, terwijl de kosten niet verschillen (het gaat bijvoorbeeld om het verschil in bekostiging tussen smalle en brede

scholengemeenschappen). Dit kan onbedoeld sturend werken en flexibiliteit in verband met bijvoorbeeld krimp in de weg staan.

Modernisering WVO

Iedereen wordt geacht de wet te kennen. In het dagelijkse gebruik is de WVO inmiddels echter bijzonder moeizaam te doorgronden en gebruiken. De belangrijkste problematiek met betrekking tot de huidige WVO is:

- * de complexiteit en non-transparantie,
- * de disbalans in wet- en regelgevingsniveau,
- * het grotendeels ouderwetse taalgebruik,
- * de ingewikkelde nummering,
- * het gebrek aan een integrale, actuele toelichting op alle artikelen,
- * de ontoegankelijkheid en daarmee het niet meer voldoen aan de huidige maatstaven voor wetgeving.
- * onvoldoende terminologische aansluiting bij de Awb.

Het bovenstaande veroorzaakt veel interpretatievragen. Er zijn bij recentere wetwijzigingen signalen van scholen, DUO, hoogleraren, RvS, medezeggenschapsraden, ouders, en andere gebruikers, dat de wet moderner, eenvoudiger en flexibeler zou kunnen waardoor de wet inzichtelijker wordt.

4. Wat is het doel?

Vereenvoudiging bekostiging vo

Doel is het komen tot een hanteerbaar, transparant en eerlijk model voor de bekostiging in het vo. Het vereenvoudigde model bevat drie bekostigingsparameters:

- eenzelfde prijs voor leerlingen in de onderbouw en leerlingen in de bovenbouw van het algemeen vormend onderwijs;
- een (hogere) prijs voor leerlingen in het praktijkonderwijs en leerlingen in de bovenbouw van het voorbereidend beroepsonderwijs;
- en een (beperkte) vaste voet per vestiging.

Modernisering WVO

Het vereenvoudigde bekostigingsmodel "landt" in moderne wet- en regelgeving die inzichtelijk, toegankelijk en duurzaam is. Het nieuwe jasje van de WVO is een solide structuur inclusief logische nummering, modern en leesbaar taalgebruik, en een actuele, heldere toelichting per artikel.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De bekostiging van vo-scholen is de verantwoordelijkheid van het Rijk. Bekostiging gebeurt op basis van de WVO. Een wijziging in het bekostigingsstelsel heeft daarom haar weerslag op de WVO. Modernisering van de WVO is geen inhoudelijke overheidsinterventie, maar getuigt van een betrouwbare, transparante en op duurzaamheid gerichte overheid.

6. Wat is het beste instrument?

Vereenvoudiging bekostiging vo

De vereenvoudiging van de bekostigingssystematiek vo in de WVO kan enkel worden bewerkstelligd door wetwijziging evenals een modernisering van de sectorwet zelf.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Vereenvoudiging bekostiging vo

- De bekostiging wordt eenvoudiger en transparanter.
- Eventuele wijzigingen in onderwijsinhoud hebben minder gevolgen voor schoolbesturen en de gevolgen die er wel zijn, zijn eenvoudiger te berekenen.
- Er zullen herverdeeffecten optreden die door middel van een overgangsbepaling verevend

zullen worden.

Modernisering WVO

Er komt een inzichtelijk, toegankelijke en duurzame sectorwet voor het vo. Nieuwe beleidsinitiatieven die inhoudelijke wijziging van de WVO impliceren worden zo goed mogelijk afgestemd op de nieuwe WVO en landen in een moderne basisstructuur. De huidige WVO BES wordt onderdeel van de WVO, die daarmee voor heel Nederland gaat gelden.

Het gevoel van regeldruk door onbegrepen regels zal naar verwachting afnemen. Ook vermindert vereenvoudiging van wet- en regelgeving de uitvoeringslasten bij DUO en levert zij daarmee een bijdrage aan een kleinere overheid.